

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Sžsk/87/2020
Identifikačné číslo spisu: 3019200142
Dátum vydania rozhodnutia: 03.12.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Judita Kokolevská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:3019200142.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne: V. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. Č.. XXX, XXX XX B., proti žalovanému: Regionálny úrad verejného zdravotníctva, so sídlom Nemocničná 4, Trenčín, o preskúmanie opatrenia žalovaného č. B/2017/03969-002 z 05.10.2017, o kasačnej sťažnosti žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne, č. k. 11S/6/2020-22 zo 16. júla 2020, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a .

Účastníkom právo na náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Trenčíne uznesením, č. k. 11S/79/2019-73 zo dňa 12.09.2019, odmietol žalobu žalobkyne zo dňa 28.03.2019 podľa § 98 ods. 1 písm. d/ zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) ako oneskorene podanú a žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania. V odôvodnení tohto uznesenia uviedol, že žalobkyňa sa domáhala súdneho prieskumu opatrenia žalovaného, č. B/2017/03969/002 zo dňa 05.10.2017, ktorým žalovaného žiadala o zaslanie správy z hygienického prieskumu - prešetrenia podozrenia na chorobu z povolania, ktorý jej v zmysle § 31a ods. 5 zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia zaslal záver odborného stanoviska Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Trenčíne k podozreniu na chorobu z povolania žalobkyne. Podanie č. B/2017/03969/-002 zo dňa 05.10.2017 bolo žalobkyni doručené dňa 12.10.2017 (doručenku podpísal splnomocnenec). Krajský súd dospel k záveru, že žalobkyňa podala žalobu na poštovú prepravu dňa 29.03.2019 oneskorene, pretože posledný deň na podanie žaloby uplynul ešte dňa 17.12.2017.

2. Uvedené uznesenie krajského súdu, č. k. 11S/79/2019-73 zo dňa 12.09.2019 zrušil kasačný súd na základe podanej kasačnej sťažnosti z dôvodu, že záver krajského súdu o oneskorene podanej žalobe neobstojí, keďže odmietnuť ako oneskorene podanú možno len takú žalobu, ktorá smeruje proti správnomu aktu spôsobilému byť predmetom prieskumu v správnom súdnictve. Odpoveď, ktorou Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Trenčíne reagoval na zákonné oprávnenie žalobkyne

(sťažovateľky) požiadať o zaslanie záveru jeho odborného stanoviska, atribúty opatrenia orgánu verejnej správy nespĺňa, nakoľko nie je správnym aktom, ktorým sú alebo môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti žalobkyne priamo dotknuté. Kasačný súd vytkol krajskému súdu aj to, že v záujme zachovania ochrany práv žalobkyne ako účastníka konania, mal žalobkyňu v konaní relevantne poučiť o jej procesných právach, predovšetkým, o možnosti obrátiť na jej územne príslušnú kanceláriu Centra právnej pomoci v Trenčíne.

3. Po vrátení veci krajský súd žalobkyňu v zmysle pokynu najvyššieho súdu poučil a vo veci znovu rozhodol uznesením 11S/6/2020-22 zo 16.07.2020, ktorým žalobu odmietol. V odôvodnení uznesenia krajský súd uviedol, že v súlade s odôvodnením rozhodnutia kasačného súdu na odstránenie vytýkaných väd z predchádzajúceho konania výzvou zo dňa 05.06.2020 žalobkyňu poučil o práve na poskytnutie právnej pomoci určeným advokátom (právo sama si zvoliť advokáta) alebo Centrom právnej pomoci podľa zákona č. 327/2005 Z. z., pokiaľ spĺňa podmienky na jej poskytnutie, ktoré sú uvedené v tomto zákone. V prípade, ak si zvolí sama advokáta na zastupovanie alebo o zvolenie advokáta požiada Centrum právnej pomoci, informáciu o tejto skutočnosti oznámi súdu v lehote 15 dní. Žalobkyňa na výzvu súdu oznámila, že o pomoc Centrum právnej pomoci požiadala avšak nárok na poskytnutie právnej pomoci jej nebol priznaný. Proti rozhodnutiu Centra právnej pomoci podala správnu žalobu, správny súd ju však odmietol ako oneskorene podanú (13S/3/2018-41 zo dňa 24.09.2018). Žalobkyňa podala kasačnú sťažnosť, Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 8Sžk/1/2019 zo dňa 30.04.2019 kasačnú sťažnosť zamietol.

4. Z obsahu spisu vyplýva, že správna žaloba smeruje voči písomnosti zo dňa 05.10.2017, ktorou Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Trenčíne podľa § 31a ods. 5 zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov vyhovel žiadosti žalobkyne o zaslanie správy z hygienického prieskumu z prešetrenia podozrenia na chorobu z povolania. Predmetná odpoveď, ktorou Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Trenčíne reagoval na zákonné oprávnenie žalobkyne (sťažovateľky) požiadať o zaslanie záveru jeho odborného stanoviska, však nespĺňa atribúty rozhodnutia alebo opatrenia orgánu verejnej správy, nakoľko nie je správnym aktom, ktorý by sa vyznačoval konštitutívnymi účinkami alebo ktorým sú alebo môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti žalobkyne priamo dotknuté. Napadnuté oznámenie preto nenapĺňa kvalifikačné znaky opatrenia alebo rozhodnutia podľa ustanovenia § 3 SSP. Vzhľadom na uvedené keďže ide o nespôsobilý predmet prieskumu, krajský súd v súlade s ustanovením § 98 ods. 1 písm. g) SSP žalobu ako neprípustnú odmietol.

5. Proti uvedenému uzneseniu podala žalobkyňa (ďalej aj „sťažovateľka“) kasačnú sťažnosť, ktorú odôvodnila dôvodmi podľa ust. § 440 ods. 1 písm. g) a j) SSP. V kasačnej sťažnosti zopakovala, že Centrum právnej pomoci jej žiadosť zamietlo, lebo nespĺňa podmienky a z finančných dôvodov si nemôže zabezpečiť advokáta. Žiadala krajský súd aj o pridelenie právneho zastúpenia, ale súd neprihliadol na jej zúfalý a neriešiteľný stav. Krajský súd podľa sťažovateľky vôbec nebral do úvahy predložené dôkazy, ale posudzoval výlučne opatrenie z 05.10.2017, ktorý vyhodnotil ako predmet prieskumu. Namietala, že sa domáhala prieskumu rozhodnutia žalovaného ohľadne priznania choroby z povolania. Žiadnym iným relevantným rozhodnutím prvostupňového orgánu nedisponuje a tento jej nebol zo strany žalovaného doručený, hoci oň požiadala. Jediné rozhodnutie, ktoré má, je uznesenie celoslovenskej komisie na posúdenie chorôb z povolania zo dňa 15.02.2018, ktoré predložila.

6. Krajský súd vyzval sťažovateľku na predloženie plnomocenstva na zastupovanie advokátom. Na túto výzvu sťažovateľka opätovne reagovala tak, že žiada, aby jej bol pridelený, pretože si ho z príjmu 176 € nemôže dovoliť zaplatiť.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 SSP) prejednal vec v rozsahu kasačnej sťažnosti bez nariadenia pojednávania podľa § 455 SSP a dospel jednomyselne k záveru, že kasačnej sťažnosti nemožno vyhovieť.

8. Podľa § 2 ods. 2 SSP, každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené

alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

9. Podľa § 3 ods. 1 písm. c/ SSP, na účely tohto zákona sa rozumie opatrením verejnej správy správny akt vydaný orgánom verejnej správy v administratívnom konaní, ktorým sú alebo môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzickej osoby a právnickej osoby priamo dotknuté.

10. Podľa § 31a ods. 2 zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov, chorobu z povolania a ohrozenie chorobou z povolania (ďalej len „choroba z povolania“) uznáva na základe posúdenia zdravotného stavu fyzickej osoby a odborného stanoviska príslušného orgánu verejného zdravotníctva podľa odseku 4 špecializované pracovisko, ktorým je poskytovateľ zdravotnej starostlivosti, ktorý poskytuje zdravotnú starostlivosť, ktorú vykonávajú lekári s odbornou spôsobilosťou na výkon špecializovaných pracovných činností v špecializačnom odbore pracovné lekárstvo, špecializačnom odbore klinické pracovné lekárstvo a klinická toxikológia alebo v špecializačnom odbore dermatovenerológia; špecializované pracovisko vypracuje lekársky posudok o uznaní choroby z povolania.

11. Podľa § 31a ods. 4 zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov, povinným podkladom k uznaniu choroby z povolania špecializovaným pracoviskom je odborné stanovisko z prešetrenia pracovných podmienok a spôsobu práce posudzovanej osoby pri podozrení na chorobu z povolania (ďalej len „odborné stanovisko pri podozrení na chorobu z povolania“), ktoré vykoná príslušný orgán verejného zdravotníctva; odborné stanovisko pri podozrení na chorobu z povolania vypracuje v lehote najneskôr do 30 dní od prijatia žiadosti od špecializovaného pracoviska. Ak ide o zložité prešetrenie, lehota sa predlžuje o ďalších 60 dní. Náležitosti odborného stanoviska pri podozrení na chorobu z povolania sú uvedené v prílohe č. 3d.

12. Podľa § 31a ods. 5 zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov, záver odborného stanoviska pri podozrení na chorobu z povolania podľa odseku 4 príslušný orgán verejného zdravotníctva na požiadanie poskytne posudzovanej osobe a jej zamestnávateľovi.

13. Podľa § 31a ods. 16 zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ak špecializované pracovisko neuzná chorobu z povolania, vydá lekársky posudok, ktorým sa neuznala choroba z povolania podľa odseku 13, do 30 dní od prijatia odborného stanoviska pri podozrení na chorobu z povolania podľa odseku 4 alebo od prijatia stanoviska k uznaniu choroby z povolania podľa odsekov 8 a 11 alebo § 31c ods. 3 a zašle ho: a) posudzovanej osobe, b) zamestnávateľovi, c) príslušnému orgánu verejného zdravotníctva.

14. Podľa § 31c ods. 1 zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ak sa posudzovaná osoba alebo zamestnávateľ domnieva, že podozrenie na chorobu z povolania bolo posúdené nesprávne, môže písomne požiadať o opätovné posúdenie uznanej choroby z povolania alebo neuznanej choroby z povolania celoslovenskú komisiu do 60 dní odo dňa prijatia lekárskeho posudku, ktorým špecializované pracovisko uznalo chorobu z povolania alebo neuznalo chorobu z povolania (§ 31a ods. 13 alebo 16).

15. Podľa § 31c ods. 2 zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ak chorobu z povolania už posudzovala celoslovenská komisia, nie je možné podľa odseku 1 požiadať o opätovné posúdenie uznanej choroby z povolania alebo neuznanej choroby z povolania.

16. Podľa § 31c ods. 5 zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov, stanovisko celoslovenskej komisie k uznaniu choroby z povolania alebo neuznaniu choroby z povolania je pre špecializované pracovisko záväzné. Špecializované

pracovisko vydá v lehote do 30 dní od prijatia stanoviska celoslovenskej komisie k uznaniu choroby z povolania alebo neuznaniu choroby z povolania nový lekársky posudok (§ 31a ods. 13 alebo 16).

17. Podľa § 30 SSP podľa ktorého, ak vzniknú pochybnosti, v ktorom konaní uvedenom v § 6 ods. 2 má byť preskúmaná zákonnosť, vo veci rozhodne správny súd za primeraného použitia ustanovení týkajúcich sa konania podľa § 6 ods. 2 písm. a). Ak sa správna žaloba súčasne týka konaní podľa § 6 ods. 2 písm. b) až d), rozhodne o nej správny súd za primeraného použitia ustanovení upravujúcich konanie v týchto veciach, pričom použije úpravu pre žalobcu výhodnejšiu.

18. Podľa § 449 ods. 1 SSP Sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa musia byť spísané advokátom.

19. Podľa § 449 ods. 2 SSP Povinnosti podľa odseku 1 neplatia, ak:

- a) má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) ide o konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c) a d),
- c) je žalovaným Centrum právnej pomoci.

20. Z predloženého spisového materiálu vyplýva, že žalobou zo dňa 28.03.2019 sa žalobkyňa domáhala vyhlásenia rozhodnutia o neuznaní choroby z povolania za neplatné a priznania choroby z povolania od dátumu posúdenia KPLaT v Martine. V doplnení žaloby zo dňa 22.06.2019 žalobkyňa na výzvu súdu uviedla, že žalobu podáva voči správe alebo rozhodnutiu Regionálneho úradu verejného zdravotníctva v Trenčíne zo dňa 05.10.2017, ktorú podal klinike pracovného lekárstva v Martine, na základe ktorej jej nebola priznaná choroba z povolania.

21. Písomnosťou zo dňa 05.10.2017 Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Trenčíne podľa § 31a ods. 5 zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov, vyhovel žiadosti žalobkyne o zaslanie správy z hygienického prieskumu z prešetrenia podozrenia na chorobu z povolania. V uvedenej písomnosti z 05.10.2017 žalovaný vyhovel žiadosti žalobkyne a zaslal jej záver z odborného stanoviska k podozreniu na chorobu z povolania. Žalovaný v plnom rozsahu vyhovel touto písomnosťou žiadosti žalobkyne. Kasačný súd je preto toho názoru, že nejde o správny akt, ktorým sú alebo môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti žalobkyne priamo dotknuté. Je potrebné poukázať na to, že zrušením uvedenej písomnosti by sa situácia sťažovateľky nijako nezmenila.

22. Sťažovateľka nesúhlasí so záverom, že jej choroba nie je chorobou z povolania. Písomnosť z 05.10.2017 Regionálneho úradu verejného zdravotníctva v Trenčíne, spôsobilým predmetom preskúmania nie je, a preto nie je možné na základe žaloby žalobkyne z 28.03.2019 uvedený záver preskúmať. V rámci správneho súdnictva by záver o uznaní choroby z povolania bol preskúmateľný v rámci konania o preskúmaní relevantného rozhodnutia správneho orgánu ako je tomu napr. pri úrazovej dávke.

23. Čo sa týka povinného zastúpenia advokátom sťažovateľky, kasačný súd uvádza, že vzhľadom na to, že žaloba smeruje proti písomnosti, ktorá nie je spôsobilým predmetom prieskumu v rámci správneho súdnictva, nie je možné ani jednoznačne vyhodnotiť charakter prejednávanej veci. Keďže nemožno opomenúť, že nároky, ktorých sa žalobkyňa svojimi podaniami domáhala, hoci sú nárokmi z pracovnoprávneho vzťahu podľa § 195 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce, majú nepochybne sociálny charakter, s poukazom na ust. § 30 SSP kasačný súd sa priklonil k úprave, ktorá je pre sťažovateľku priaznivejšia a kasačnú sťažnosť prejednal v režime konania v sociálnych veciach.

24. Žiadosti sťažovateľky o pridelenie právneho zastúpenia v konaní pred správnym súdom nie je možné vyhovieť vzhľadom na to, že možnosť ustanoviť advokáta v konaní pred správnym súdom Správny súdny poriadok neustanovuje.

25. Vzhľadom na uvedené považoval kasačný súd kasačnú sťažnosť za nedôvodnú a rozhodol podľa § 461 SSP tak, že kasačnú sťažnosť žalobkyne zamietol.

26. O trovách kasačného konania rozhodol kasačný súd podľa § 167 ods. 1 a § 168 v spojení s § 467 ods. 1 SSP tak, že nepriznal účastníkom náhradu trov tohto konania, keďže žalobkyňa v tomto konaní nebola úspešná a žalovanému právo na náhradu trov v konaní pred správnymi súdmi zásadne neprináleží.

27. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.